

Renkajärvi

Suojeluyhdistyksen tiedotuslehti

Toukokuu 2020

TERVEISIÄ TURVESUOLTA

HEPOSALMEEN SYVYYTTÄ

50 VUOTTA KALASTUSYHTEISTYÖTÄ

VIERASLAJIT KARTALLE

Kuva: Julia Koivunen

Renkajärven
suojeluyhdistys ry
Renkajärvi - kirkkaasti puhtaampi, näkyvästi kirkkaampi

Puheenjohtajan tervehdys

Mennyt talvi on ollut poikkeuksellinen, lunta on ollut tuskin ollenkaan. Vesi on ollut korkealla ja virtaamat suuria sekä joessa että ojissa. Miten nämä asiat vaikuttavat vesistöömme, sitä emme vielä tiedä.

Renkajärven suojeluyhdistys on alun toistakymmentä vuotta tehnyt ansiokasta työtä Renkajärven, sen valuma-alueen ja Renkajoen ympäristönsuojelun hyväksi. Suojeluyhdistyksen tekemää pitkäjänteistä työtä arvostetaan ja tehtyä työtä on vuosien varrella myös palkittu. Suojeluyhdistyksellä on hyvä maine eri sidosryhmien keskuudessa. Kiitos tästä kuuluu kaikille renkajärveläisille.

Kuluvan vuoden toimintasuunnitelmaan olemme kirjanneet matalan Rimminlammin uoman ruoppauksen järven pohjoispäässä. Suunnitelma on valmis, mutta ruoppauksen tarkka ajankohta on vielä auki. Asiasta on erillinen kirjoitus tässä tiedotuslehdessä.

Kadonneensuon ojan laskeutusallas-hankkeen suunnittelu etenee. Hankkeessa yhtenä yhteistyökumppaninamme on Metsänhoitoyhdistys Kanta-Häme. Hankkeen osana selvitetään myös biohiilipohjaisen suodatuksen käyttöä.

Vesinäytteet otetaan tänä kesänä järven pohjoispäästä. Näkösyvyyttä mitataan aiempien vuosien tapaan. Uutena asiana on vieraslajien tunnistaminen ja myös tästä aiheesta on kirjoitus tässä lehdessä.

Suojelutoiminnan ohella yhteisöllisyys ja yhdessä tekeminen ovat ominaista renkajärveläisille. Rukoushuoneen katon

uusiminen on hyvä esimerkki siitä, kuinka pidämme järvemme lisäksi huolta myös sen ympäristöstä ja historiasta. Tulevan kesän suunnitelmissa on perinteisen Rimmin urheilukentällä pidettävän kesäjuhlan lisäksi kesäkonsertit Vuohiniemen rukoushuoneella.

Suojeluyhdistys on toiminnassaan avoin. Mittaustulokset, kokousmuistiot ja erilaiset selvitykset sekä ajankohtaiset asiat löytyvät suojeluyhdistyksen verkkosivuilta. Sivuilta löytyy tietoa alueen historiasta sekä mielenkiintoisia henkilöhaastatteluja. Ajankohtaisista asioista löytyy tietoa myös Facebook-ryhmästäme.

Jos mennyt talvi on ollut poikkeuksellinen, myös tämä kevät on ollut hyvin poikkeuksellinen. Moni renkajärveläinen on joutunut jättämään mökillään käynnit väliin. Lohdullista tässä tilanteessa kuitenkin on se, että jäät ovat lähteneet, joutsenet ovat vallanneet reviereitään ja kevätkukat ovat tulleet näkyviin. Luonto elää omaa vuodenkiertoaan pandemiasta huolimatta.

Toivokaamme, että kesällä pääsemme terveinä ja yhdessä nauttimaan upeasta luonnosta ja erinomaisesta järvestämme. Hyvää kesää kaikille renkajärveläisille!

Tuija Engbom
Renkajärven suojeluyhdistyksen
puheenjohtaja

RENKAJÄRVELÄISEN PARAKRAAHVIT

- * Hoira järvees ku kaivoos
- * Lotraa likavetes puhtaaks viimesten oortninkien mukaan
- * Raapi mettääs varoe, ettei eliksiirit valu jorpakkoon
- * Anna tähtees muhia mullaks äläkä haaskaa rahaas keinosontaan
- * Pese pyykkis, mattos ja autos vähä syriässä järvestä
- * Osta mierompaa soopaa
- * Soura ittes kuntoon taikka hanki sähköne perätuuppari
- * Nauti puhtosesta, koreesta ja hiliasesta Renkajärvestä!

Kuva: Sakari Mäkinen

Turvesuolla

Yhdistyksemme hallituksen edustajia tutustui Vapon Väärälammin turvesuon toimintaan toukokuussa 2019. Halusimme selvittää suon vaikutusta Renkajoen alueen kuntoon.

Monella vakiasukkaalla ja mökkiläisellä ovat hyvin muistissa pölyhaitat ja erityisesti turpepölyn sitoutuminen veteen. Väärälammin, Veittijärven ja myös Renkajoen rantojen asukkaiden vaatimuksesta korjaavat toimenpiteet käynnistettiin 2000-luvun alussa. Nyt tilanne onkin verrattain hyvä: pöly- ja vesihaitat ovat poistuneet.

Turvesuon vedenkäsittely on monivaiheinen ja se on toteutettu ympäristöluvan mukaisesti. Veden laatua kontrolloi säännöllisesti niin Vapo kuin Kokemäen vesistöjen vesiensuojeluyhdistyskin (KVY). Yleisesti toiminnan lupaehtoja valvoo ELY-keskus. Turvetuotantolupa on voimassa toistaiseksi ja luvan perusteiden olemassaolo tarkastetaan aina valvontatarkastusten yhteydessä. Seuraava tarkastus on nykytiedon mukaan vuonna 2022.

Turvesuolta vesi ohjataan eri vaiheiden jälkeen ensin Väärälammiin ja sieltä Veittijärveen, josta vesi virtaa edelleen pientä puroa myöten Renkajokeen. Seuraavassa hieman vertailua ja tutkimustuloksia:

- **Renkajärven** vesi on kirkasta ja rehevyystaso on alhainen. Vedenlaatua heikentävät lähinnä veden ruskeahko värisävy sekä pitkällä aikavälillä kohonnut humusleima. Hapittilanne on säilynyt hyvänä.
- **Veittijärven** vesi on tummanruskeaa ja erittäin humuspitoista ja se on lievästi rehevä. Hapittilanne on säilynyt melko hyvänä, mutta pohjanläheinen vesikerros on hapeton.
- **Väärälammin** vesi on erittäin tummaa ja runsashumuksista. Väärälammin rehevyystaso oli fosforipitoisuuden perusteella rehevä, mutta levän määrä lievän ja rehevän välillä. Hapittilanne kesällä on hieman tavanomaista parempi.

KVVY:n mukaan suon vaikutukset valuma-alueen veden laatuun ovat kohtalaiset. Renkajoen kokonaisravinnekuormituksesta Väärälamminsuon osuus on kiintoaineen osalta 3,5 %, fosforin osalta 3,8 % ja typen osalta 7,4 %.

Vierailun päätelmä olikin, että Vapon suorittamat toimenpiteet ovat olleet oikeansuuntaisia ja että merkittävä muutos vuosien takaiseen tilanteeseen on saatu

aikaiseksi Väärälammilla ja Veittijärvellä. Renkajärven suojeluyhdistyksen tavoitteena on jatkaa yhteistyötä Vapon kanssa, jotta Väärälammien ja Veittijärven rehevyyttä voidaan alentaa ja samalla vähentää kuormitusta Renkajokeen.

Raportti käynnistämme löytyy kotisivuilta www.renkajarvi.fi/aineistoja.

Mittaukset
pintavedestä
(kesällä 2018)

Fosforia
µg/l

Typeä
µg/l

Renkajärvi

7

410

Veittijärvi

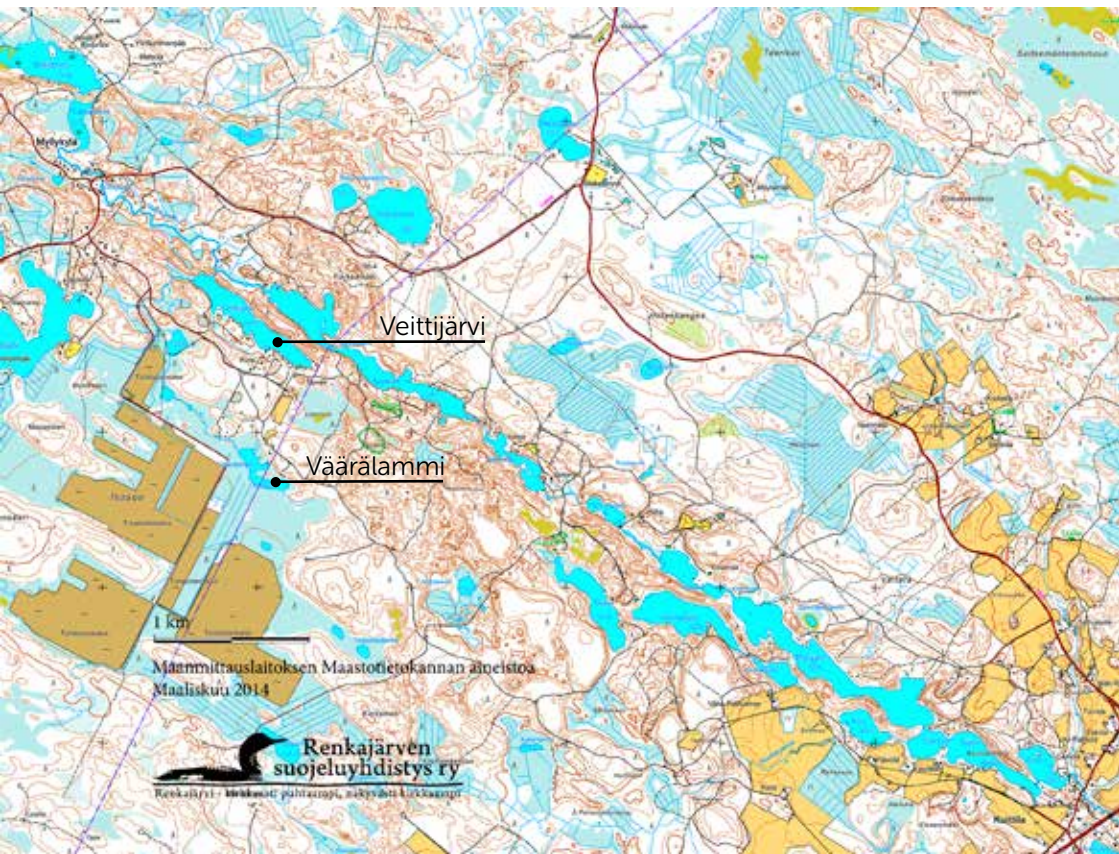
17

460

Väärälampi

25

700

RENKAJÄRVEN VALUMA-ALUEEN LASKEUTUSALTAAT

1. Saastamoisenoja
- 2.-5. Sitturinoja
6. Ruokosuoonoja
- 7.-8. Säliinoja
- 9.-10. Pajustonoja
11. Valkeakivenlahdenoja

Vuonna 2020

- toteutettavat altaat:
12. Isosuo laskuoja
 13. Kadonneensuo oja

1

HEPO-
SALMI

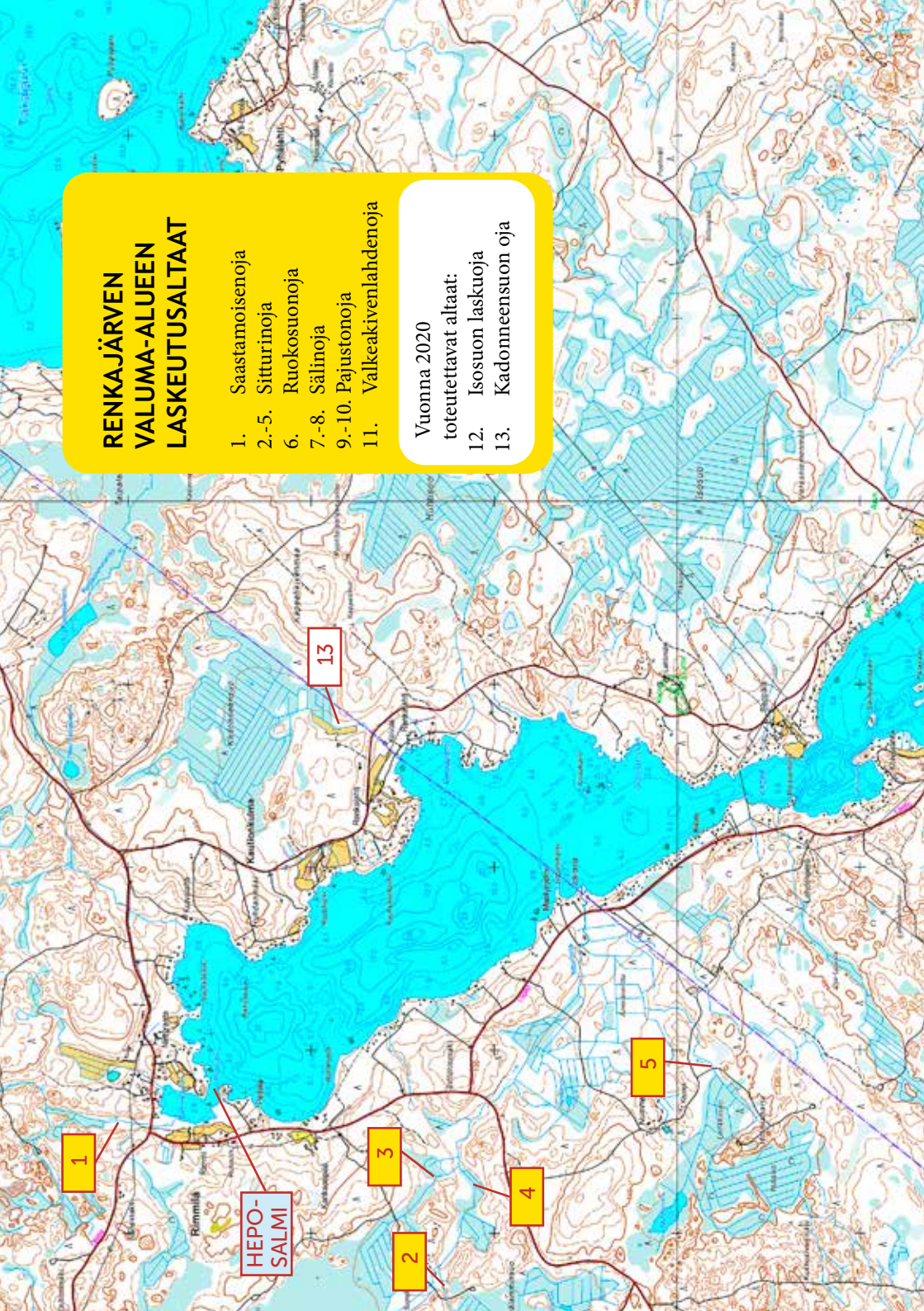
2

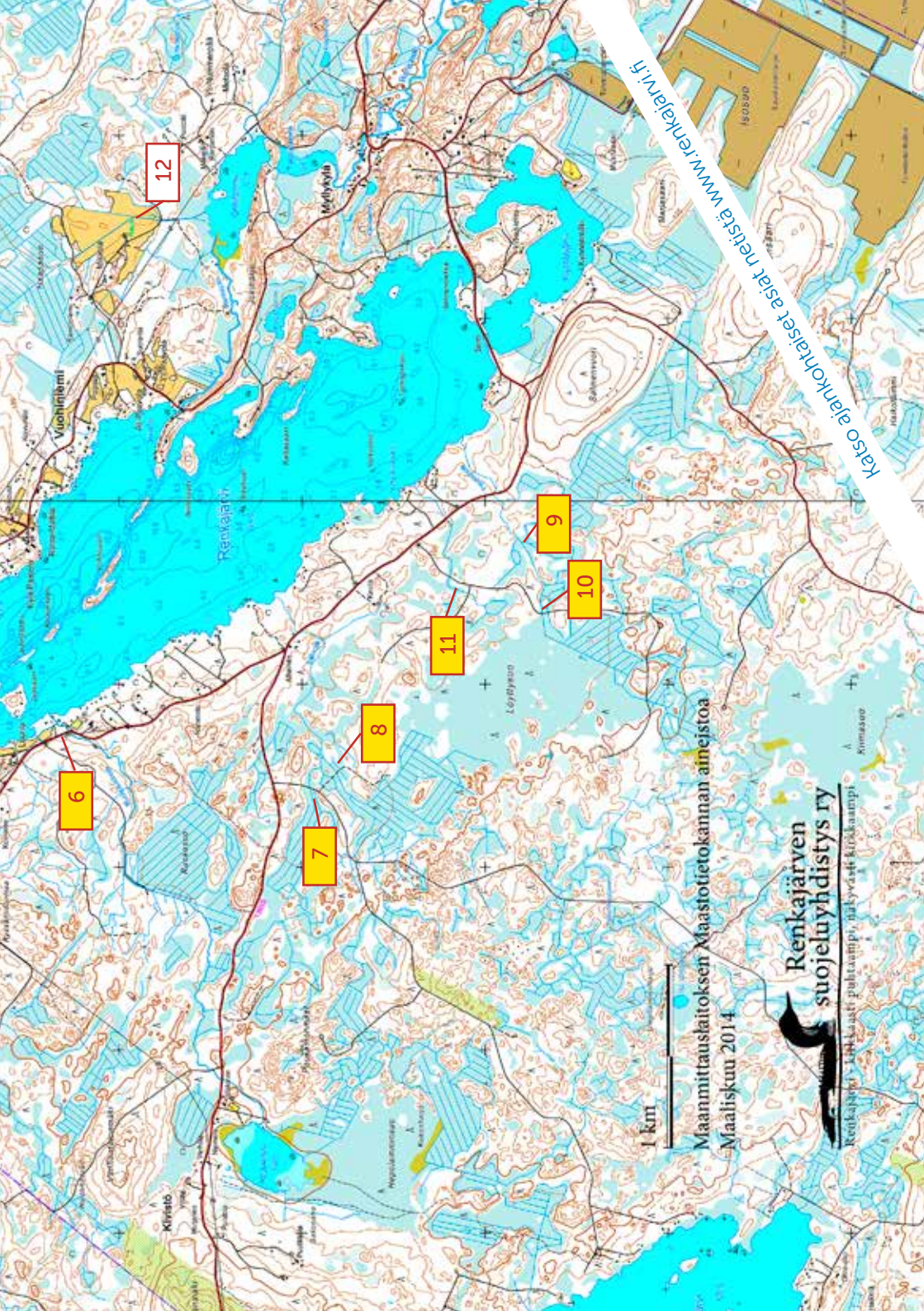
3

4

5

13

Katso ajankontaiset asiat netistä www.renkaajarvi.fi

1 km

Maanmittauslaitoksen Maastotietokannan aineistoa
Maaliskuu 2014

**Renkäjärven
suojeluyhdistys ry**
Renkäjärvi - Lohkaasti puhdampi, jaksavaa kirkkaampi

Rimminlammi

Keskellä Rimmilän kylää kimalteleva Rimminlammi yhdistyy Heposalmen välityksellä Renkajärveen. Soilta tulevat ojat laskevat lammiin, mutta veden vaihtuminen lammissa on silti hidasta, koska valuma-alue on melko pieni ja salmi matala. Tarkoituksena on parantaa veden vaihtumista lammissa lähinnä Renkajärven pitkältä ulapalta tulevien tuulien vaikutuksesta.

Suojeluyhdistys teetti viime vuonna vesistöasiantuntija Kari Rannistolla suunnitelman Heposalmen kunnostamiseksi. ELY-keskus myönsi huhtikuussa hankkeelle avustuksen, joka kattaa puolet arvioiduista kustannuksista. Avustusta haetaan parhaillaan myös Vanajavesikeskuksesta.

Salmen vesisyvyys oli viime keväänä toukokuussa noin metri. Salmessa on kaksi vedenpinnan yläpuolista karia ja monta isoa kiveä lähellä veden pintaa. Suunnitelman mukaisesti järven ja lammin välistä vedenalaista kannasta on tarkoitus syventää ruoppaamalla sitä lammin puoleisesta päästä. Ruopattava alue on noin 50 metriä pitkä ja 10 metriä leveä, ja tältä alueelta uoman pohjaa syvennetään suunnitelman mukaan 0,5 metriä. Pohja tehdään alkupäästä hieman kaltevaksi Rimminlammen syvänteelle päin, jotta uoma ei kerää lietettä.

Ruopattavan massan määrä on noin 250 m³ ktr, ja massat sijoitetaan Syrjälän rantaan suunnitellulle läjitysalueelle. Läjitysalueen pinta-ala ja suojaavan maavallin korkeus riippuu valittavasta ruoppaustavasta. Aivan läjitysalueen rannasta puita ei kaadeta

ja maavalli rakennetaan vähintään viisi metriä rannasta.

Tavoitteena on järjestää toukokuussa kiinteistönomistajille ja urakoitsijalle keskustelutilaisuus Rimmissä – ajan-kohta saattaa kyllä tässä maailmantilanteessa muuttua.

Sitten kun rahoitus on varmistunut ja suunnitelmat vielä tarkentuneet, ruoppaukselle ja läjitykselle haetaan vielä lopulliset hyväksynnät ao. rannanomistajilta sekä vesialueen osakaskunnalta ja ruoppauksesta tehdään vesirakennusilmoitus Hämeen ELY-keskuksen vesilain valvontaan. Kunnostustyö pyritään tekemään vuoden 2020 aikana, kuitenkin virkistyskauden ja lintujen pesimäkauden ulkopuolella.

Rimminlammin suunnitelma löytyy osoitteesta www.renkajarvi.fi/aineistoja.

Kari Rannisto mittaa Heposalmen syvyyttä

LISÄÄ SYVYYTTÄ HEPOSALMEEN

Upouusi katto!

Juhannus-
messu
Vuohiniemen
rukoushuoneella
su 21.6.
klo 10

Suojeluyhdistyksen omistama Vuohiniemen rukoushuone sai maaliskuussa uuden peltikaton. Arvokas rakennuksemme on nyt suojattu vesisateilta kymmeniksi vuosiksi. Saimme lähes 20.000 euron kustannuksesta puolet EU:n Leader-rahoituksena.

Saman verran, lähes 10.000 e, meidän pitää hankkia itse. Koska jäsenmaksuja tai muita järven suojelutoimintaan kerättyjä rahoja ei käytetä rukoushuoneen ylläpitoon, hallitus päätyi avaamaan erillisen pienkeräystilin, jonka kautta jokainen renkajärveläinen voi osallistua hankkeeseen haluamallaan summalla. Poliisilaitoksen antaman keräysluvan numero on Ra/2020/252.

Talleta avustuksesi keräystilille
FI86 4108 0011 5781 12
kesäkuun 14. päivään mennessä.

Kiitos tuestasi!

Koronavaroituksella

Kesäisiä konsertteja

Konserttien tuotto käytetään kattoremontin rahoitukseen

Sunnuntaina 14.6. klo 15 Vuohiniemen rukoushuoneella

Tunnettu laulaja ja lauluntekijä Petri Laaksonen sekä huilisti Inna Vintturi. Petri Laaksosen sävellyksiä ovat mm. euroviisuedustajat *Eläköön elämä* ja *Sata salamaa*. Petrin levy *"Täällä Pohjantähden alla"* myi kultaa ja platinaa. Liput 20 e sisältäen väliaikatarjoilun.

Lauantaina 11.7. klo 15 Vuohiniemen rukoushuoneella

Konsertissa esiintyy renkajärveläisiä muusikoita: Tapio Liinoja, AP Sarjanto, Monja ja Antti Kataja, Miika Vintturi, Aku Keinonen sekä Laura, Lotta ja Liisa Kuivalahti tarjoavat meille monipuolisen kattauksen musiikkia ja runoutta. Liput 20 e sisältäen väliaikatarjoilun.

Sunnuntaina 30.8. klo 16 Rengon kirkossa

Hämeenlinnan kaupunginorkesteri. Solistina alun perin rimmiläläinen Hannu Lehtonen. Liput 20 e. Kun ilmoitat olevasi Renkajärven suojeluyhdistyksen jäsen, niin saamme lipun hinnasta 10 e kattoprojektiimme.

Rimmilän kyläyhdistyksen tapahtumia kesällä 2020

Koronavaruksella

Perjantaina 8.5.

Tienvarsien siivoustalkoot,
lähtö Rimminkaaresta klo 18

Juhannusaattona 19.6.

Lipunnosto Rimminkaassa klo 18

Juhannuspäivänä 20.6.

Lentopallo-ottelu mökkiläiset
vastaan kanta-asukkaat klo 14

Lauantaina 4.7.

Lasten kesäkisat klo 12

Kaikki tapahtumat Rimmilän kyläyhdistyksen majalla ja kentällä Renkajärventie 1336. Rimmilän kylä sijaitsee Hämeenlinnan länsilaidalla entisen Kalvolan alueella.

50 VUOTTA KALASTUSYHTEISTYÖTÄ

Kalastusyhdistys oli suunnitellut tälle keväälle kahta vuosipäivätapahtumaa.

Hämeenlinnan Kuhaveljet ry on järjestänyt Renkajärvellä pilkkikilpailut yhtäjaksoisesti 50 vuotta. Olimme suunnitelleet Kuhaveljien kanssa yhteistä 50-vuotisjuhlapilkkikilpailua, mutta sään haltija oli toista mieltä ja jouduimme heikon jäätilanteen vuoksi perumaan aikomuksemme.

Vuoden 1970 pilkkikilpailut olivat ensimmäisiä tapahtumia Renkajärven kalastusyhdistyksen edeltäjän, Renkajärven kalastusyhtymän historiassa. Tämä antoi aiheen suunnitella kala-

kokouksen yhteyteen muistelutilaisuutta, jossa olisimme käyneet läpi yhtymän ja yhdistyksen toimintaa ja taustoja. Harmiksemme koronavirus on kieltänyt kaikki vähän isommat kokoontumiset ja varsinkaan iäkkäimmät Renkajärven kalastajat eivät olisi päässeet muistelemaan vuosikymmenien takaisia asioita.

Tulemme kalastusyhdistyksen hallituksessa sopimaan uuden ajankohdan suunnitelmamme toteuttamiseksi, kunhan koronatilanne hellittää. Nyt toivomme kaikille terveyttä ja hyviä saaliita. Verkot vesille! Järvi vapautui jäistä 3.4.2020.

Kalastuksenhoitomaksu on 15 e/ruokakunta. Se maksetaan 30.6.2020 mennessä yhdistyksen tilille **FI24 4260 0010 0561 55**.

Suoritettuasi hoitomaksun, joka on samalla yhdistyksen jäsenmaksu, voit kalastaa koko Renkajärven alueella samanaikaisesti neljällä verkolla (max. pituus 30 m/verkko) ja kymmenellä katiskalla tai merralla tai koukulla. Kalastus edellyttää, että valtakunnallinen kalastuksenhoitomaksu on suoritettu. Kalastusyhdistyksen hoitomaksu oikeuttaa yhden venekunnan samanaikaiseen uistelulupa-an ilman vaparajoitusta. Hoitomaksu on talouskohtainen.

Vieraslajit kartoitetaan

Kanta-Hämeen järviin asettuneista vieraslajeista hankalin lienee **isosorsimo**, josta on muodostunut jo iso haitta mm. Vanajaveden rannoille. Renkajärvellä sitä ei ole onneksi juuri tavattu, eikä Renkajärvi karuna järvenä isosorsimon suosikkialueisiin taida kuuluakaan.

Eri puolella Renkajärveä on kuitenkin havaittu **vesiruttoa**. Sekin on haitallinen vieraslaji ja sen leviämisen hillitseminen ja estäminen on kaikkien yhteinen etu.

Jotta saamme hyvän kuvan vesiruton – ja muidenkin vieraslajien levinneisyydestä järvessämme – pyysimme asiantuntijat tarkastamaan järvemme tilanteen.

Kartoituksen tekevät Suvi Mäkelä Vanajavesikeskuksesta ja Heini-Marja Hulkko ELY-keskuksesta. Kartoitus on heidän kalentereissaan 1.-2.9. Toivotaan, että sää sallii silloin kartoituskäynnit. Vesikasvien kartoitushan ei onnistu kovin myrskyisällä säällä.

Vieraslajien ja erityisesti vesiruton leviämisen estämisessä tärkein sääntö on: älä niitä! Vesirutto nimittäin leviää hyvin lyhyinäkin pätkinä ja pienikin pätkä juurtuu helposti.

Jos vesiruttoa on vain vähän, sen saa pysymään kurissa poistamalla varovasti niin, että sen pienet juuret lähtevät pohjasta mukaan. Ja poistetut kasvit pitää kerätä tarkkaan ja viedä kauas rannasta...

Suvin ja Heini-Marjan kartoitustyötä helpottaisi suuresti, jos renkajärveläiset tekisivät jo kesän aikana havaintojaan vieraslajeista ja lähettäisivät tiedot löydöistään suojeluyhdistyksen sihteerille Markku Kuivalahdelle (markku.kuivalahti@gmail.com).

Vesirutto on helppo tunnistaa siitä, että suurimassa osassa vartta lehdet kasvavat kolmen lehden kiekukroina varren ympärillä.

Muista Renkajärven moottorivenerajoitus!

- *Polttomoottorikäyttöisten perämoottoreiden käyttö on kielletty vesilintujen pesimäaikana vuosittain 1.4.-30.6.*
- *Muuna aikana saa käyttää moottoreita, joiden teho on enintään 5 hv.*
- *Sähköperämoottoreiden käyttö on aina sallittua. Maksiminopeus on 8 km/h.*
- *Vesiskoottereiden käyttö on kokonaan kielletty.*

Renkajärvi-kalenteri ilmestyy taas kesällä! Myynnissä kesäjuhlilla lauantaina 25.7.

Renkajärven oma seinäkalenteri jo 12. kerran! Kymptä 13 kuukautta – elokuun alusta vuoden 2021 elokuun loppuun!

Kalenterin voit tilata myös ennakko-
sähköpostitse osoitteesta mansu@me.com.
Varmista, että saat omasi! Oiva tulaainen!

KESÄJUHLILLA NÄHDÄÄN!

**Renkajärven kesäjuhlat
lauantaina 25.7. kello 17
Rimmin urheilukentällä**

Jos et ole vielä Renkajärven
suojeluyhdistyksen jäsen, liity nyt!

Nettisivut osoitteessa
www.renkajarvi.fi

Henkilöjäsen 10 e, yritys ja yhteisö 50 e. Samassa kiinteistössä asuva mökki- tai perhekunta 30 e. Perhekunnan maksulla voi ilmoittaa jäseneksi jopa 10 henkilöä.

Maksu yhdistyksen pankkitilille FI64 4108 0010 3712 46.

Kirjoita viestikenttään yhteyshenkilön nimi, sähköposti ja perhe- tai mökkikunnan henkilöiden lukumäärä!

**Renkajärven
suojeluyhdistys ry**

Renkajärvi - kirkkaasti puhtaampi, näkyvästi kirkkaampi